

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Saopštenje za medije

Formirana je Grupa mrežnih operatora Crne Gore – NOG4ME

U okviru XXVIII međunarodne naučno-stručne konferencije “Informacione tehnologije” (IT Žabljak 2024) održana je konstitutivna sjednica organizacije NOG4ME.

Grupe mrežnih operatora (NOG – *Network Operators Group*) su neformalne grupe za pojedinu državu ili regionalne grupe koje se formiraju da bi obezbijedile forume, stručnjacima za elektronske komunikacione mreže, za diskusiju o pitanjima od zajedničkog interesa, obično kroz kombinaciju email lista i godišnjih konferencija. Iako ove grupe nemaju formalnu moć, njihovi članovi su obično stručnjaci čije odluke utiču na procese kojim se obezbjeđuje poboljšanje kvaliteta, performansi, stabilnosti i bezbjednosti elektronskih komunikacionih mreža i usluga. Ove grupe, takođe, omogućavaju profesionalcima za mreže i drugim članovima istraživačke i tehničke zajednice da informišu jedni druge o svom radu, razmjenjuju najbolje prakse, razmjenjuju informacije o novim tehnologijama ili protokolima, uče jedni od drugih, povezuju se sa drugim članovima zajednice i diskutuju o aktuelnim pitanjima i izazovima vezanim za elektronske komunikacione mreže.

XXVIII međunarodna naučno-stručna konferencija “Informacione tehnologije” održana je od 21. do 24. februara 2024. godine, tradicionalno na Žabljaku. S obzirom da je Crna Gora bila jedna od rijetkih država u Evropi, koja nije imala formiran NOG, grupa stručnjaka sa Univerziteta Crne Gore, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i operatora elektronskih komunikacionih mreža je odlučila, da uz pomoć kolega iz RIPE NCC (Koordinacioni centar foruma evropskih IP mreža), formira NOG za Crnu Goru (NOG4ME). U okviru posebne sesije na konferenciji “Informacione tehnologije”, održana je i konstitutivna sjednica ove organizacije. Na ovoj sjednici je razmotren i usvojen Statut NOG4ME, koji sadrži sljedeće segmente:

- Svrha i ciljevi (unapređenje kvaliteta, efikasnosti, stabilnosti i sigurnosti komunikacionih mreža i mrežnih usluga; razmjena ideja, znanja i dobrih praksi među stručnjacima; forum za tehničke diskusije);
- Članstvo (Izjava o pristupanju);
- Aktivnosti i rad (web – site, mailing liste, radne grupe, godišnji sastanci, saradnja sa drugim NOG grupama);
- Organizaciona struktura (Upravni odbor, Programski savjet i radne grupe);
- Finansiranje (sponzorstva, donacije i naknade za konferencije).

Pored toga u okviru iste sesije je prezentovano iskustvo formiranja i rada NOG iz Slovenije (SINOG). SINOG je formiran prije više od 10 godina, sa trenutno aktivnih preko 200 članova. Pored redovne e-mail komunikacije, svake godine organizuju jednu do dvije konferencije. Takođe, prezentovani su primjeri uspješnog djelovanja SINOG-a u određenim situacijama koje su mogle imati negativan uticaj na funkcionisanje i razvoj elektronskih komunikacionih mreža, posebno Interneta.

Izvršni direktor Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Darko Grgurović je predstavio stanje razvoja elektronskih komunikacionih mreža u Crnoj Gori, koje je u nekim segmentima iznad prosjeka u EU. Najvažniji pokazatelji navedenog razvoja su sljedeći:

- Dostupnost fiksnog NGN (*Next Generation Networks*) širokopojasnog pristupa 82%;
- Udio domaćinstava pokriven sa fixim brzinama većim od 100Mb/s - 79,2%;
- Udio naseljene teritorije pokriven signalom mobilnih mreža sa brzinama većim od 10Mb/s - 97,6%;
- Udio naseljene teritorije pokriven 5G mobilnim mrežama - 85,3%;
- Internet saobraćaj u fiksnim mrežama:
Ukupan Internet saobraćaj koji su ostvarili korisnici u fiksnim elektronskim komunikacionim mrežama tokom 2023. godine, iznosio je 709,6 PB i za 36,9% je veći u odnosu na 2022. godinu. Prosječan Internet saobraćaj koji su ostvarili pretplatnici u fiksnim elektronskim komunikacionim mrežama na mjesečnom nivou je iznosio 291,5 GB i u odnosu na 2022. godinu je veći za 32,4%.
- Internet saobraćaj u mobilnim mrežama:
Ukupan Internet saobraćaj koji su ostvarili korisnici putem mobilnih mreža tokom 2023. godine, iznosio je 151,6 PB i za 45,8% je veći u odnosu na 2022. godinu. Prosječan korisnik je putem mobilne elektronske komunikacione mreže na mjesečnom nivou ostvario 17,6 GB Internet saobraćaja što je u odnosu na 2022. godinu veće za 29,8%.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je od početka učestvovala i podržavala proces formiranja NOG za Crnu Goru, kao platforme koja će dodatno doprinijeti razvoju i poboljšanju kvaliteta, performansi, stabilnosti i bezbjednosti elektronskih komunikacionih mreža i usluga.

EKIP